

NORGES HØYESTERETT

Den 30. september 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Indreberg, Kallerud og Thyness i

HR-2022-1842-U, (sak nr. 22-122441STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Øyvind Bratlien)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens straffutmåling i sak om flere narkotikalovbrudd, jf. straffeloven § 231 første ledd.
- (2) A ble 18. november 2020 tiltalt for overtredelser av straffeloven § 232 første ledd jf. § 231 første ledd (tiltalens post I a og b) og § 231 første ledd (tiltalens post II).
- (3) Oslo tingrett avsa 18. februar 2021 dom, der den relevante delen av domsslutningen lyder:
 - «2. A, født 00.00.1998, frifinnes for tiltalebeslutningens post II.
 3. A, født 00.00.1998, dømmes for overtredelse av straffeloven § 231 første ledd (2 tilfeller) jf. straffeloven 2005 § 79 bokstav a og b og § 80 til samfunnsstraff i 147– etthundreogførtisju – timer med en gjennomføringstid på 5 – fem – måneder og en subsidiær fengselsstraff på 5 – fem – måneder. Ved eventuell soning av den subsidiære fengselsstraffen kommer 3 – tre – dager til fradrag for utholdt varetekt. Straffen er en fellesstraff og en etterskuddsdom med Oslo tingretts dom av 26. august 2019.»
- (4) Som det fremgår av domsslutningen ble forholdene i post I a og b i tiltalebeslutningen pådømt etter straffeloven § 231 første ledd, ikke etter § 232 om grov narkotikaovertrædelse som tiltalen gikk ut på. Tingretten fant bevist at A hadde oppbevart 900 gram hasj og at han hadde solgt 500 gram hasj.
- (5) Påtalemyndigheten anket bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for post II i tiltalen og straffutmålingen til lagmannsretten. Forholdene i titalens post I a og b var dermed endelig avgjort.

- (6) Borgarting lagmannsrett avsa 8. juli 2022 dom, der den relevante delen av domsslutningen lyder:

«1. A, f. 00.00.1998 dømmes for overtredelse av straffeloven § 231 første ledd sammenholdt med straffeloven § 79 bokstav a, straffeloven § 79 bokstav b og straffeloven § 82 til fengsel i 7 – sju – måneder.

Til fradrag kommer 3 – tre – dager i utholdt varetekt, jf. straffeloven § 83 og 21 – tjueen – dager som er utholdt straff for Oslo tingretts dom 26.08.2019, jf. straffeloven § 82.

2. Straffen er en fellesstraff med og en etterskuddsdom i forhold til Oslo tingretts dom 26.08.2019, Oslo tingretts dom av 07.06.22 og sammenholdt med de i Oslo tingretts dom 18.02.21 endelig avgjorte forhold jf. straffeloven § 82.»

- (7) I lagmannsretten ble A domfelt også etter post II i tiltalen. Retten fant bevist at han hadde skaffet seg minst 200 gram hasj.
- (8) Lagmannsrettens straffastsettelse omfattet dermed oppbevaring av 900 gram hasj og videresalg av 500 gram hasj, samt et ytterligere erverv av 200 gram hasj. Som det fremgår av punkt 2 i lagmannsrettens domsslutning inngår også straff etter to tidligere dommer i den samlede straffastsettelsen. Disse dommene gjaldt oppbevaring av 30 gram hasj og oppbevaring av omkring 1,1 kg cannabisharpiks.
- (9) A har anket lagmannsrettens straffutmåling til Høyesterett. Det er anført at han burde vært idømt samfunnsstraff.
- (10) *Påtalemyndigheten* har anført at lagmannsretten har utmålt en riktig straff.

Høyesteretts ankeutvalg syn på saken

Ankeutvalgets kompetanse

- (11) A ble frifunnet for tiltalens post II i tingretten, men domfelt i lagmannsretten. For så vidt gjelder forhold der tiltalte er frifunnet i tingretten, men dømt i lagmannsretten, kan anke til Høyesterett bare nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at anken ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. En ankenektelse må i så fall begynnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (12) Anken gjelder straffutmålingen. Ettersom det er utmålt en samlet straff der forhold hvor domfelte har ankerett inngår, vil samtykkevurderingen under § 323 første ledd tredje punktum måtte knytte seg til lagmannsrettens straffutmåling i sin helhet, jf. HR-2017-1070-U avsnitt 45 og HR-2019-2064-U avsnitt 9.
- (13) I tråd med aktors og forsvarerens anførsler tok lagmannsretten utgangspunkt i at As befatning med om lag en kilo hasj, hvorav om lag 500 gram var videresolgt, tilsa fengsel i syv til åtte måneder. Dette utgangspunktet er ikke angrepet i anken og har støtte i praksis, jf. HR-2021-2481-A. Lagmannsrettens dom inneholder videre en gjennomgang av relevante straffutmålingsmomenter og betydningen av de tidligere dommene som skal inngå i den samlede straffastsettelsen. Drøftelsen konkluderes med at «en passende straff ved samtidig pådømmelse av disse forholdene ville vært fengsel i sju måneder, også hensyntatt skjerpende

og formildende momenter.» Heller ikke dette er angrepet i anken. Spørsmålet er om det er grunnlag for å idømme samfunnsstraff.

(14) Om dette uttaler lagmannsretten:

«Etter straffeloven § 48 kan samfunnsstraff idømmes i stedet for fengselsstraff dersom det ellers ikke ville blitt idømt strengere straff enn fengsel i ett år, hensynet til straffens formål ikke taler mot og lovbryteren samtykker. Det er opplyst fra forsvarers side at A samtykker til samfunnsstraff. Forsvarer har videre pekt på flere momenter som med tyngde taler for bruk av samfunnsstraff. Det er vist til As relativt unge alder, at han har tatt et oppgjør med sin fortid og brutt med det miljøet han tidligere var en del av. Videre er det fremlagt en arbeidskontrakt hvor det fremgår at A nå har fått seg heltidsstilling som bilmekaniker. Det er med styrke fremholdt at det foreligger en rehabiliteringssituasjon som må lede til idømmelse av samfunnsstraff.

Lagmannsretten er under noe tvil kommet til at det ikke er grunnlag for å idømme samfunnsstraff. Riktignok foreligger det enkelte rehabiliteringshensyn, herunder at A har forklart at han har redusert sitt rusmisbruk og brutt med sitt tidligere miljø, samt at han har fått seg fast arbeid. Som tingretten var inne på, ligger likevel de forhold A er domfelt for på grensen til en grov narkotikaforbrytelse, noe som i utgangspunktet klart taler mot samfunnsstraff. Det er også skjerpene at han har drevet med salg av hasj for profittmotiv, og at han etter hvert er domfelt for mange narkotikaovertrædelser. Lagmannsretten viser videre til at tingretten under sterk tvil kom til at det var grunnlag for å idømme samfunnsstraff. Etter denne reaksjonsfastsettelsen har A blitt siktet for et nytt forhold med oppbevaring av narkotika. Dette har han erkjent straffeskyld for. Etter lagmannsrettens syn er det et tungtveiende hensyn som taler mot idømmelse av samfunnsstraff at han har pådratt seg et nytt narkotikaforhold etter tingrettens dom. Samlet sett mener lagmannsretten at straffens formål taler mot å idømme samfunnsstraff i dette tilfellet.»

- (15) Ankeutvalget er enig med lagmannsretten i at det her ikke er grunnlag for å idømme samfunnsstraff. Blant de momentene lagmannsretten nevner, fremhever utvalget særlig at A har gjort seg skyldig i salg med profittmotiv av ikke ubetydelige mengder hasj, og at han i tiden etter tingrettens dom erkjenner å igjen ha gjort seg skyldig i narkotikalovbrudd.
- (16) Høyesteretts ankeutvalg finner det på denne bakgrunn enstemmig klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ettersom ankeutvalget enstemmig også finner at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller at det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, gis det ikke samtykke til ankebehandling, jf. § 323 første ledd andre punktum.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Knut H. Kallerud
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)